

Terveen ruokaympäristön puolesta

Toimintakertomus 2021

Yhdistyksen tarkoituksena on työskennellä ylipainon vähentämiseksi Suomessa.

Toisena toimintavuonna jatkettiin vaikuttamistyötä, jotta Suomessa ryhdyttäisiin laeilla ja muilla säädöksillä vähentämään epäterveellisten elintarvikkeiden kulutusta.

Toimintavuoden loppupuolella yhdistys päivitti toimintasuunnitelmansa ja laati sen pohjalta julkaisun "Manifesti terveemmän ruokaympäristön puolesta". Manifestista päätettiin tehdä graafikon taittama versio, ja painattaa se myös paperisena.

Jäsenet

Yhdistykseen henkilöjäseniin kuului vuoden lopussa 82 varsinaista jäsentä ja 92 kannattajajäsentä. Lisäksi yhdistykseen kuuluu yksi yhteisökannattajajäsen. Vuotuiset henkilöjäsenmaksut, sekä varsinainen että kannattajajäsen, ovat 25 € ja yhteisöjäsenmaksu 100 €.

Hallitus

Hallituksen puheenjohtajana toimi sisätautien erikoislääkäri, professori Pertti Mustajoki ja varapuheenjohtajana pääjohtaja emeritus (THL), professori Pekka Puska. Hallitukseen kuuluivat lisäksi varsinaisina jäseninä Terhi Koivumäki (sihteeri), KTM Manu-Pekka Laakso (rahastonhoitaja); ravitsemusasiantuntija, ETM Leena Nieminen (tiedottaja); FT, MBA, laillistettu ravitsemusterapeutti Reijo Laatikainen; ylilääkäri, HUS Helena Liira; kehittämispäällikkö, Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos Päivi Mäki; professori, Helsingin yliopisto, Lihavuustutkimusyksikkö ja HUS, Lihavuuskeskus Kirsi Pietiläinen ja sisätautilääkäri, professori, HUS Aila Rissanen.

Hallituksen kokouksia valmisteli työvaliokunta, johon kuuluivat Pertti Mustajoki, Pekka Puska, Leena Nieminen, Terhi Koivumäki (8.4.2021 asti) ja Heli Kuusipalo 11.6.2021 alkaen.

Hallitus piti vuoden aikana kuusi kokousta, jotka Covid-19 -epidemian vuoksi pidettiin etäkokouksina Teams-alustalla.

Yhdistyksen kevätkokous

Kevätkokous pidettiin 10.5.2021 etänä (Teams). Kokoukseen osallistui 18 jäsentä. Ennen varsinaista kokousta pidettiin tunnin jäsenwebinaari: "Ravitsemuspolitiikan mahdollisuudet lihavuuden torjunnassa – Chilen esimerkki", asiantuntijana MD, PhD Sebastián Peña, Visiting Scholar, Finnish Institute for Health and Welfare. Osallistujia oli 30 henkilöä. Yhdistyksen puheenjohtaja Pertti Mustajoki ja tiedottaja Leena Nieminen kertoivat yhdistyksen viestinnästä.

Yhdistyksen syyskokous

Yhdistyksen syyskokous pidettiin etänä (Teams) 22.11.2021. Ennen varsinaista kokousta jäsenwebinaarissa ”Lapsuuden lihavuus – yleisyys, terveysvaikutukset ja ennaltaehkäisy merkitys” aiheesta alustivat Terve Paino ry:n hallituksen jäsen Päivi Mäki ja lastenlääkäri Marketta Dalla Valle. Osallistujia oli 21.

Syyskokoukseen osallistui yhteensä 11 jäsentä, joista 10 oli varsinaisia ja 1 kannattajajäsen. Yhdistyksen puheenjohtajana jatkamaan valittiin Pertti Mustajoki. Hallituksen jäseniksi valittiin Pekka Puska, Heli Kuusipalo, Reijo Laatikainen, Helena Liira, Päivi Mäki, Kirsi Pietiläinen ja Aila Rissanen. Yhdistyksen toiminnantarkastajaksi valittiin Outi Hakkarainen Fingosta.

Yhdistyksen toiminta

Webinaari 22.4.2021

Webinaari terveydenhuollon ja hyvinvoinnin ammattilaisille 22.4: ”Miten puhua painosta” järjestettiin yhteistyössä HUS ja Syömishäiriöliitto SYLI ry:n kanssa. Aihe kiinnosti todella paljon ja osallistujia oli maksimimäärä 300.

Terve Paino ry:n hallituksesta väitöskirjatutkija Terhi Koivumäki luennoi webinaarissa teemalla: ”Lapsen painon puheeksi otto – kenen kanssa, miten ja milloin”

Luentotilaisuus / webinaari 3.11.2021

Yhdistys järjesti ”Lapsia suojeltava epäterveellisiltä elintarvikkeilta!” -teemalla jäsen- ja sidosryhmätilaisuuden, joka järjestettiin hybridinä eli osallistuminen oli mahdollista sekä paikan päällä Soste ry:n tiloissa että verkkoyhteydellä. Tilaisuuden striimauksesta vastasi Tuomas Saloniemi, Kutteri Media.

Puhujina olivat apulaisprofessori Elina Närvänen, Tampereen yliopisto ja terveyden edistämisen vs. ylilääkäri, LT Paula Häkkänen, HUS.

Tilaisuuden lopussa esiintyjät olivat mukana paneelikeskustelussa, johon osallistujat saivat esittää kysymyksiä.

Webinaari tallennettiin yhdistyksen verkkosivuille. Webinaariin kutsuttiin yhdistyksen henkilöjäsenet, terveystoimittajat ja eduskunnan sosiaali- ja terveysalan toimijat. Paikan päällä tilaisuuteen osallistui viisi jäsentä. Etäyhteyden avulla tilaisuutta seurasi 161 osallistujaa.

Ravitsemusviikko 45/2021

Yhteistyössä Martat ry:n kanssa toteutettiin 11.11.2021 ravitsemusviikon InstaLive -tapahtuma, jossa puheenjohtaja Pertti Mustajoki ja kehittämisspäällikkö Maija Soljanlahti Martoista keskustelivat aiheesta ”Onko terveellinen ruoka kallista”. Live-tapahtumaa seurasi 80 henkilöä.

Sidosryhmäyhteistyö

Toisen toimintavuoden aikana yhdistys jatkoi aktiivista verkostoitumista useiden terveydenhuollon ym. sidosryhmien ja henkilöiden sekä järjestöjen kanssa.

- Teams-kokous Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Pertti Mustajoki ja Pekka Puska. Ei johtanut jatkotapaamisiin

- Diabeteshoitajat, puheenjohtaja Päivi Strömsholm ja Pertti Mustajoki, Terve Paino ry
- Lastensuojelun Keskusliitto, Pertti Mustajoki, Pekka Puska, Päivi Mäki
- Nivelterveysviikon pääwebinaari Nivelterveyttä ihmisille – säästöjä taloudelle, luento Pertti Mustajoki: ”Ruokaympäristö terveemmäksi – paino nivelrikon riskitekijänä”
- Verkkotapaaminen Syömishäiriöliitto Syli ry:n toiminnanjohtaja Kirsi Broström ja ravitsemusasiantuntija Katri Mikkilä sekä Terhi Koivumäki ja Aila Rissanen, Terve Paino ry
- SOSTE ry, Sydänliitto, yhteensä neljä verkkotapaamista: Terveysvero NYT -somekampanjan suunnittelu ja työstäminen
Ulla Kiuru, Sami Liukkonen, Saara Paajanen, Soste ry, Marianne Lahti-Koski, Sydänliitto sekä Leena Nieminen, Terve Paino ry
- Verkkotapaaminen Diabetesliiton toiminnanjohtaja Juha Viertola sekä Pertti Mustajoki ja Leena Nieminen, Terve Paino ry
- Sairaanhoidajapäivät, verkkoluento Pertti Mustajoki: ”Lasten ja nuorten ylipaino”
- Edustukset SOSTE ry:ssä: Leena Nieminen oli yhdistyksen edustaja SOSTE:n toiminnanjohtajaverkostossa (yksi kokous) sekä terveyden edistämisen verkostossa (neljä kokousta)

Kansalaiskysely

Terve Paino ry:n aloitteesta toteutettiin vuoden 2020 lopulla Yksi elämä -verkoston ja Soste ry:n kanssa yhteinen kuluttajakysely. Kyselyn tavoitteena oli selvittää suomalaisten suhtautumista terveysperusteiseen verotukseen, epäterveellisten tuotteiden markkinointiin ym. terveempään ruokaympäristöön tähtääviin toimenpiteisiin. Kyselyn toteutti Taloustutkimus. Vastaajina oli noin 1 100 henkilöä.

Tulokset julkaistiin tammikuussa 2021. Enemmistö vastaajista kannatti energijuomien myyntikieltoa alle 15-vuotiaille, sokeriveroa ja lapsille suunnattujen, epäterveellisten elintarvikkeiden markkinoinnin kieltämistä. Tutkimustulokset saivat runsaasti julkisuutta.

Mediajulkisuus

Yhdistys on saanut runsaasti julkisuutta ammatti- ja sanomalehdissä sekä televisiossa.

- 1.2. HS mielipide: Lääkäri Pertti Mustajoki: Suomalaiset haluavat, että heitä autetaan terveellisempiin ruokavalintoihin esimerkiksi haittaveroin
- 15.4. HS mielipide: Ylipainon vähentämiseen tarvitaan yhteiskunnan apua, Pertti Mustajoki
- 12.6. HS mielipide: Terveysverot ohjaavat teollisuutta kehittämään terveellisempiä tuotteita, Pertti Mustajoki
- 7.7. THL blogi: Yksisarvinen ja muumit jäätelökioskilla - pohdintoja lasten valinnoista. Päivi Mäki, Heli Kuusipalo THL, Leena Nieminen, Terve Paino
- 11.8. HS: Suomalaisilla on kolme merkittävää ravitsemusongelmaa, joiden korjaaminen parantaisi terveyttä huomasti, Reijo Laatikainen
- 12.9. HS mielipide: Toivottavasti seuraavaksi on suolaveron vuoro, Pertti Mustajoki ja Pekka Puska
- 4/2021 Työterveyslääkäri. Yhteiskunnan ehkäisyssä tarvitaan lakeja ja säädöksiä. Pertti Mustajoki
- 4/2021 Työterveyslääkäri. Pohjois-Karjala -projekti silloin, entä nyt? Pekka Puska
- 3.11. A-studio, lihavuus ja sokerivero teemana, keskustelussa mukana Pertti Mustajoki
- 9.12. (printti 10.12) HS mielipide: Lapsia pitää suojella lihavuudelta, Pertti Mustajoki
- 17.12. Lääkärilehti: Yhteiskunnalliset toimet välttämättömiä lihomiskehityksen kääntämiseksi. Päivi Mäki, Pekka Puska, Aila Rissanen, Pertti Mustajoki

Viestintä

Yhdistyksen ajankohtaisista asioista kerrottiin säännöllisesti nettisivuilla osoitteessa www.tervepaino.fi, sähköpostitse sekä yhdistyksen Facebook-sivuilla. Keväällä 2021 avattiin yhdistyksen Twitter-tili, @TervePaino ja syksyllä Instagram-tili, @tervepaino. Twitter-tilillä oli 31.12.2021 169 seuraajaa ja Instagram-tilillä 121 seuraajaa.

Terve Paino ry:n verkkosivuilla www.tervepaino.fi julkaistiin aktiivisesti blogeja ja artikkeleita, tiedotettiin ajankohtaisista tapahtumista, kampanjoitiin jäseneksi liittymisen puolesta. Sivustolla oli noin 5 500 kävijää vuoden aikana (huhtikuu 2021-huhtikuu 2022).

Verkkosivuilla julkaistiin kolme blogia, yhdeksän artikkelia sekä yhdistyksen webinaarien tallenteet.

Blogit:

- Pekka Puska 21.2.2021 Väestön lihavuus laskuun! Laihdutusta vai elintarvikepolitiikkaa – keppiä vai porkkanaa?
- Pertti Mustajoki 27.4.2021: Suomalaisten ote lipsuu terveyden rinteessä
- Päivi Strömsholm 17.5.2021 Elintavoista johtuvaa tyyppin 2 diabetestä on jo lapsilla

Artikkelit:

- Pertti Mustajoki, Pekka Puska, Terhi Koivumäki, Leena Nieminen: Suomalaiset vaativat poliitikoilta toimia lihavuuden torjuntaan
- Pertti Mustajoki: Terveempi kansa, parempi työllisyys
- Pertti Mustajoki: Ruokien pakkausmerkinnät – oikeus selkeään tietoon ravinnosta
- Pertti Mustajoki: Elintarviketeollisuusliitto ei tiedä mitä kaupoissa myydään
- Pertti Mustajoki: Vastine elintarviketeollisuusliitolle – terveysverot eivät murskaa kilpailukykyä
- Pertti Mustajoki: Covid-19 on uusi lihavuussairaus
- Pertti Mustajoki: Terveysverot vähentävät epäterveellisten elintarvikkeiden kulutusta
- Pekka Puska: Sokerivero ei ole vaikea
- Päivi Mäki, Pekka Puska, Aila Rissanen, Pertti Mustajoki: Lihavuus on yhteiskunnan sairaus (Lääkärilehdessä)

Terveyden rinne -kuvasarja, neljä erilaista kuvaa, julkistettiin syksyllä. Kuvien idea on lainattu Pekka Puskan aiemmista kuvista. Visuaalisen toteutus Suunnittelutoimisto Ready ky, AD, suunnittelija Jyrki Mäki,

Yhdistyksen viestintätyöryhmä perustettiin syksyllä. Ryhmään kutsuttiin mukaan varsinaisista jäsenistä aktiiviseen viestintään kiinnostuksensa ilmaiseiden joukosta kolme henkilöä; Kiira Mäklin, Aino Niemi ja Jutta Salmela. Viestintätyöryhmän työtä koordinoi yhdistyksen tiedottaja.

Jäsenhankinta on yhdistyksen tärkeää toimintaa, ja jäseneksi liittyminen tehtiin verkkosivuilla helpoksi ja näkyväksi. Facebookissa jäsenhankintaa tehostettiin kahdella kampanjalla, joiden näkyvyyttä nostettiin 20 – 30 euron markkinointipainostuksilla.

Yhdistyksen Facebook-sivuilla oli yhteensä 80 julkaisua vuoden 2021 aikana. Orgaanisella näkyvyydellä mitattuna (ei- maksullinen) parhaat julkaisut olivat 12.9. Ääntämme on kuultu -terveysvero-asian eteneminen hallituksessa (kattavuus 3000) ja 22.3. aloite Opetushallitukselle makean myynnin lopettamisesta kouluissa (kattavuus 2400). Maksetun näkyvyyden avulla eniten näkyvyyttä sai 10.9. postaus maksakirroosista lapsilla, kattavuus yhteensä 8600 kpl. Sivun seuraajia oli 31.12.2021 390 henkilöä.

Sidosryhmille viestittiin ajankohtaisista tapahtumista ja kannanotoista sähköpostitse sekä Facebook-ryhmien kautta. Sidosryhmiä ovat Terveystoimittajat ry, terveydenhuollon, ravitsemuksen ja liikunnan alan toimijat, potilasjärjestöt, lastensuojelun järjestöt ja Kuluttajaliitto.

Tiedotteet:

1. STT: 25.3.021 Suomalaiset haluavat valtiolta apua pysyäkseen terveessä painossa
2. STT 20.4.2021 Työllisyys nousee terveemmän painon avulla
3. STT 31.5.2021 Ruokapakkauksiin selkeä tieto ravinnosta
4. STT 16.8.2021 Britannian virvoitusjuomaveron taikatempu: sokerin saanti väheni, vaikka juomien kokonaisyhteisö ei pienentynyt
5. STT 20.12.2021 Lihavuus on yhteiskunnan sairaus

Yhteydenotot ja viestintä poliitikoille

- 2.2. tiedote yhteistyötahoille: Yli puolet suomalaisista kannattaa tutkitusti terveysperusteista verotusta
- 15.3. aloite Opetushallitus, pääjohtaja Olli-Pekka Heinonen: Makean myynnin lopettaminen kouluissa. Tiedoksi myös VRN:n puheenjohtaja Markku Tervahauta, THL ja pääsihteeri Arja Lyytikäinen, VRN ja Terveystoimittajat ry:n jäsenille
- 23.11.2021 HOK-Elanto, aloite energiajuomien myynnin kieltämisestä alle 15-vuotiaille: yhdistyksen some- haastekampanja edustajiston jäsenille aloitteen kannattamisen puolesta.

Talous

Yhdistyksen tilinpäätös oli kertomusvuonna 7768,03 € alijäämäinen (v. 2020 -3687,82 €). Toiminnan tuotot 4680 € (3425 €) muodostuivat lähes kokonaan jäsenmaksuista. Toiminnan kulut olivat 12448,03 € (7112,82 €).

Toimintapääoma oli vuoden päättyessä 28044,15 € (35812,18 €).

Yhteenveto

Terve Paino -yhdistyksen toinen toimintavuosi on jatkunut erittäin aktiivisesti. Yhdistys on saanut runsaasti näkyvyyttä mediassa ja se on verkostoitunut monien muiden terveyttä edistävien toimijoiden kanssa. Kansalaiskyselyn suunnittelu yhdessä Soste ry:n ja Yksi elämä -verkoston kanssa toi uuden yhdistyksen näkyväksi toimijaksi isojen ja vanhojen järjestöjen rinnalle.

Terve Paino -yhdistys pureutuu merkittävään yhteiskunnalliseen ongelmaan ja onnistui koronaviruspandemiasta huolimatta saamaan äänensä kuuluville. Yhdistys on Suomen ensimmäinen järjestö, jonka päätarkoituksena on vaikuttaa terveempään ruokaympäristöön lakien ja säädösten avulla.

Yhdistys on vajaan kahden aktiivivuoden aikana juurruttanut asemansa lihavuuden vähentämisen puolesta toimivana tahona, jonka ääni kuuluu ja jota kuullaan.

Yhdistyksen kotiosoite on: c/o Pertti Mustajoki, Kiskontie 23 B, 00280 HELSINKI